

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Третій
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна / дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: уміти ефективно працювати з інформацією, добуваною з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати; мати навички участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології; вибирати методи дослідження відповідно до поставлених завдань; укладати картотеку та правильно використовувати цитати у текстах; складати план наукового дослідження; формулювати науковий апарат курсової, дипломної та магістерської робіт; вміти пов'язувати теоретичні знання і практичні навички; здійснювати аналітичний огляд літератури з досліджуваної теми; структурувати наукову роботу; правильно оформляти бібліографію; писати тези, статті, відгуки, рецензії; розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства та основні проблеми філології й підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів; використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Зміст навчальної дисципліни. Методологія наукових досліджень. Науковий стиль. Термінологія. Бібліографія. Наукова публікація. Наукова робота: основні етапи підготовки до написання, структура. Лінгвістичні й технічні вимоги до оформлення наукових робіт.

Пререквізити –вступ до мовознавства, вступ до літературознавства, вступ до слов'янської філології.

Кореквізити – методологія та організація наукових досліджень, написання діалектологічної практики, виконання курсових та кваліфікаційної роботи.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 86 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням тренінгів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання: написання різних видів наукових документів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, стаття або тези, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

- 1.Голуб Ю. І. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Запоріжжя, 2001. 248 с.
- 2.Кваліфікаційна робота магістра : методичні вказівки щодо її виконання для студентів спеціальності 035.03 «Філологія. Слов'янські мови і літератури (переклад включно)»: методи.рекомендації / укладачі Н. М. ТорчинськаН. В. Подлевська. Хмельницький, 2018. – 37 с.
3. Українська мова та література : методичні рекомендації до виконання дипломної (магістерської) роботи для студентів спеціальності «Українська мова і література». Торчинська Н. М,Горячок І. В, Подлевська Н. В., Приймак І. В. . Хмельницький : ХНУ, 2009. 52 с.
3. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
4. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Торчинська Н. М.

СТИЛІСТИКА І КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Третій
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: умігвільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації; знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності; дотримуватись орфоепічних, лексико-фразеологічних, словотворчих, морфологічних, синтаксичних та стилістичних літературних норм; робити самостійні узагальнення, висновки; аргументувати власну думку; володіти знаннями про опорні поняття і терміни, пов'язані зі стилістикою української мови; характеристику функціональних стилів української мови; норми сучасної української літературної мови; причини їх порушення й шляхи оволодіння ними; знати принципи, технології і прийоми створення усних і писемних текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами; аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища та процеси, що їх зумовлюють; використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування, для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя; здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання.

Зміст навчальної дисципліни. Практична стилістика і культура мови як лінгвістичні дисципліни. Орфоепічні та акцентуаційні норми сучасної української мови, їх використання у різних функціональних стилях. Лексико-фразеологічні норми. Словотвірні норми. Морфологічні норми. Синтаксичні норми. Стилiстичні норми. Комунікативні якості літературного мовлення. Культура спілкування у професійній сфері.

Пререквізити – вступ до мовознавства, вступ до літературознавства, вступ до слов'янської філології, сучасна українська літературна мова.

Кореквізити – художній переклад, практика послідовного і синхронного перекладу, науково-технічний переклад; переклад у політичній, офіційно-діловій і виробничій сферах; культура спілкування та етикет перекладача, виробнича перекладацька практика, написання діалектологічної практики, виконання курсових та кваліфікаційної роботи.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 69 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда), наочні (таблиці, слайди), робота у групі.

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, реферат, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. Львів: Світ, 2003. 432 с.
2. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 255 с.
3. Єрмоленко С. Я. Культура мови на щодень. Київ: Довіра, 2000. 169 с.
4. Станіславова Л. Л. Стилiстика художнього тексту. Хмельницький, ХмЦНП, 2014. 350 с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=Г.
7. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Станіславова Л. Л.

МІЖНАРОДНІ МЕДІАКОМУНІКАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: орієнтуватися в базових поняттях дисципліни (загальних поняттях комунікації, особливостях міжнародних комунікацій, медіакомунікацій, особливостях використання медіакомунікацій в інформаційному просторі, зв'язок культури й міжнародної комунікації, основні типи дискурсів, призначення й основні моделі міжнародної комунікації, проблеми інформаційних конфліктів, технічні аспекти міжнародних медіа комунікацій); уміти трактувати культурні аспекти, притаманні оригінальному текстові, і шукати найбільш досконалу техніку для успішної реалізації; створювати оригінальні тексти з урахуванням міжмовних та міжкультурних особливостей; удосконалювати наявні тексти з урахуванням міжкультурних зв'язків, здійснювати пошук необхідної наукової інформації в джерелах літератури; володіти навичками роботи редактора тексту і текстолога, з основними комп'ютерними програмами для редагування текстів, досвідом у галузі редакції перекладених текстів і коригування стилю; бути готові до ефективних контактів на рівні повсякденного міжособистісного спілкування, міжкультурної комунікації, мати теоретичну підготовку до проблем, що можуть виникнути у процесі міжкультурної комунікації; мати сформувані вміння й навички застосування на практиці отриманих знань в конкретній ситуації міжкультурного контакту; вміти працювати в умовах багатонаціонального середовища в період глобалізації, до порозуміння з представниками та носіями інших культур; знати специфіку інших культур як одну з основних передумов успішної роботи перекладача.

Зміст навчальної дисципліни. Комунікація та її роль у міжнародних відносинах. Основні моделі комунікації. Особливості міжнародних комунікацій. Культура і медіакомунікація. Теорія міжкультурної комунікації. Текст як форма репрезентації інтеркультурних цінностей. Новітні інформаційні технології у міжнародній медіакомунікації. Шляхи розв'язання міжкультурних непорозумінь. Технічні аспекти міжнародних медіа комунікацій в інформаційному просторі.

Пререквізити –лінгвокраїнознавство, художній переклад, практика послідовного і синхронного перекладу, науково-технічний переклад; переклад у політичній, офіційно-діловій і виробничій сферах; культура спілкування та етикет перекладача, культура професійного мовлення та спілкування.

Кореквізити –міжкультурна комунікація та проблеми перекладу; культура спілкування та етикет перекладача, виробнича перекладацька практика, виконання курсових та кваліфікаційної роботи.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 13 год, практичні заняття – 13 год., самостійна робота – 94 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій, проекти); наочні (ілюстрування навчального матеріалу).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, диктант, творче завдання, контроль самостійного читання, самоконтроль.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

- 1.Зернецька О.В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародних відносин. К.: Освіта, 1999. 351 с.
- 2.Іванов В.Ф., Мелешенко О.К. Сучасні комп'ютерні технології і засоби масової комунікації: аспекти застосування. Київ: ІЗМН, 1996. 180 с.
3. Манакин В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ: Академія, 2012. 288 с.
- 4.Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
- 5.Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Подлевська Н.В.

МОВНО-КОМУНІКАТИВНІ ОСНОВИ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший(бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	П'ятий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна / заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло відрізняти нормативні мовні явища від діалектних; визначати комунікативні якості мовлення і дотримуватися їх у власних висловлюваннях; аналізувати власне і чуже мовлення за основними його ознаками; вживати необхідні мовні конструкції у відповідних етикетних ситуаціях; правильно користуватися невербальними засобами у відповідних етикетних ситуаціях; мати глибокі професійні знання і оволодіння понятійно-категоріальним апаратом певної професійної сфери та відповідною системою термінів; досконало володіти сучасною українською літературною мовою; знати етикетні мовні формули і вміти ними користуватися в професійному спілкуванні; уміння працювати з різними типами текстів; вміти знаходити, вибирати, сприймати, аналізувати та використовувати інформацію профільного спрямування; володіти інтерактивним спілкуванням, характерною ознакою якого є необхідність миттєвої відповідної реакції на повідомлення чи інформацію, що була в контексті попередніх повідомлень; володіти основними риторичними знаннями і вміннями; використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах.

Зміст навчальної дисципліни: Основи культури спілкування у ЗВО як фахова дисципліна. Мовленнєва діяльність та її етикетний аспект. Нормативність і етикетність мовлення. Двомовність (багатомовність) і культура мовлення. Вербальні і невербальні компоненти комунікативного етикету. Стандартні етикетні ситуації. Професійно-комунікативна компетентність фахівця.

Пререквізити –сучасна українська літературна мова; лінгвокраїнознавство, культура спілкування та етикет перекладача, стилістика і культура української мови культура професійного мовлення та спілкування.

Кореквізити –міжкультурна комунікація та проблеми перекладу; культура спілкування та етикет перекладача, виробнича перекладацька практика, виконання курсових та кваліфікаційної роботи.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 99 год., разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням інформаційних технологій; метод проектів; симулятивні ситуації); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, мультимедійні презентації).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмові завдання, поточний письмовий контроль, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік – 5 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Бобир О. Етикет учителя : навч.-метод. посіб. К. : Ленвіт, 2004. 192 с.
2. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. К. : Рід. мова, 1998. 475 с.
3. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Л. : СПОЛОМ, 2001. 223 с.
4. Чмут Т. К. Культура спілкування : навч. посіб. Хмельницький : ХІРУП, 1999. 358 с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Подлевська Н. В.

КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ ТА СПІЛКУВАННЯ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Третій
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати основні етапи формування, становлення і розвитку української мови; норми сучасної української літературної мови; закони спілкування, основні засоби спілкування; види документів за класифікаційними ознаками, правила оформлення реквізитів; жанри наукового мовлення та особливості їх оформлення; мати здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; працювати в команді та автономно; уміти застосовувати норми культури усного й писемного фахового мовлення у роботі з текстами для повноцінного сприйняття, створення та відтворення; застосовувати різноманітні вербальні і невербальні засоби впливу на співрозмовника під час фахового спілкування; правильно використовувати мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; створювати навчально-наукові тексти для професійного комунікативного процесу - послуговуватися різними типами словників під час перекладу та редагування наукових текстів; правильно використовувати мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; знаходити, аналізувати інформацію професійного спрямування; здатність і готовність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень; мати здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Зміст навчальної дисципліни. Формування української національної мови. Законодавчі основи функціонування української мови. Культура писемної наукової та ділової комунікації. Універсальні величини усного спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем. Засади риторичної майстерності. Професійна термінологія. Культура професійного мовлення та спілкування фахівця.

Пререквізити – українська мова за професійним спрямуванням; теорія і практика філологічних досліджень.

Кореквізити – міжкультурна комунікація та проблеми перекладу; культура спілкування та етикет перекладача, ділова іноземна мова.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 17 год., самостійна робота – 86 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, дискусія), практичні (метод проблемного викладу, навчальні ігри); наочні (ілюстрування навчального матеріалу).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове завдання, самоконтроль.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : Підручник для студ. вищих навч. закладів. Київ : Академія, 2004 . 342 с.
2. Мацько Л.І. Риторика: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2003. 311 с.
3. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. К.: Алерта, 2011. 696 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Станіслава Л.Л., старший викладач Терещенко Л. В.

ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА (СЛОВ'ЯНСЬКА)

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Польська, українська
Семестр	Шостий-сьомий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	8
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: уміти вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації; співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, причетними до різних політичних поглядів тощо; сприймати монологічне та діалогічне мовлення викладача, студентів, носіїв мови безпосередньо та у фонозапису; перекладати прочитаний чи прослуханий текст усно; читати програмові тексти з досить повним розумінням основної думки, логічної структури та важливих деталей (темп читання 100 слів на хвилину); брати участь у бесіді, використовуючи відповідні лексичні, фонетичні та граматичні явища, словотворчі моделі (час звучання тексту 3 хвилини); вести спілкування у письмовій формі, спираючись на правила графіки та орфографії обраної слов'янської мови; письмово перекладати окремі речення і тексти; володіти слов'янською мовою на рівні (A2-B1); аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища та процеси, що їх зумовлюють.

Зміст навчальної дисципліни. Граматика. Лексика. Словотвір. Лексичний мінімум з тем: «Особистість», «Відпочинок», «Проблеми молоді», «Міста», «Плани на майбутнє», «Вивчення іноземних мов», «Етикет спілкування», «Біографії відомих людей», «Шедєври української, польської, англійської літератури», «Винаходи. Науковий прогрес», «Новини. Повідомлення. Наукові доповіді». Професійна термінологія. Аудіювання з тем, що вивчаються. Усне мовлення на побутову, загальнонаукову і професійну тематику. Ознайомче та пошукове читання без словника. Структура та особливості діалогу професійно-орієнтованого характеру. Елементи усного та письмового перекладу інформації іноземною мовою. Особливості ділового листування: лексика, граматика, діловий етикет, культурологічний аспект.

Пререквізити –практичний курс польської мови, розмовний практикум з польської мови, сучасна українська мова; лінгвокраїнознавство, практика послідовного і синхронного перекладу, практичний курс російської мови, культура спілкування та етикет перекладача, стилістика і культура української мови, культура професійного мовлення та спілкування.

Кореквізити –міжкультурна комунікація та проблеми перекладу, міжнародні медіакомунікації в інформаційному просторі, виробнича перекладацька практика, виконання курсових та кваліфікаційної роботи.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 35 год, практичні заняття – 70 год., самостійна робота – 135 год.; разом – 240 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій, проекти); наочні (ілюстрування навчального матеріалу).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, диктант, творче завдання, контроль самостійного читання, самоконтроль.

Вид семестрового контролю: іспит (7 семестр), залік (6 семестр).

Навчальні ресурси:

1. Кравченко І. Д. Болгарська мова. Київ: Знання, 2010. 322 с.
2. Онуфріюк К. С. Вивчаємо болгарську мову. Одеса, 2003. 250 с.
3. Вступний курс польської мови. Гусарська Т. С., Потеребух Л. О. Хмельницький: ХНУ, 2004. 139 с.
4. Лобас Н. П. Польська мова: Стислий курс граматики. Тернопіль; Харків: Ранок, 2014. 180 с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

Викладачі: кандидат теологічних наук, доцент Сашко І. С.
старший викладач Дугковська О.Б.

МЕДІАКУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: мати знання про роль медіа у формуванні полікультурної картини світу; аспекти медіаграмотності; негативні тенденції, що створюють засоби масової інформації; особливості використання медіаінформації; правила культури спілкування в інформаційному суспільстві та методів захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації; принципи маніпулювання свідомістю споживачів аудіовізуальної інформації; мати вміння виявляти маніпулятивний контент медіа; оцінювати зміст, форму і стиль аудіовізуальної та друкованої інформації; розшифровувати та використовувати закодовану в медіаповідомленнях інформацію; самостійно створювати медіапроекти в галузі медіаосвіти; розвинути навички розуміння основних принципів функціонування різних видів засобів масової інформації; розрізняти інформацію за рівнем впливу на особистість, аналізувати й оцінювати медіаповідомлення; знати правила культури спілкування в інформаційному суспільстві та методи захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації; самостійно створювати медіаповідомлення в галузі професійної діяльності; чітко розрізняти порушення авторських та суміжних прав; уникати плагіату у власній практичній діяльності.

Зміст навчальної дисципліни. Медіакультура в системі соціальних комунікацій. Медіаосвіта як елемент громадянської освіти. Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії. Історія розвитку медіаосвіти. Стандарти та маніпуляції в мас-медіа. Медіаосвіта як засіб розвитку «критичного мислення». Фейкова інформація в медіапросторі. Фактчекінг – тренд журналістики. Дослідження медіатекстів різних видів медіа. Проблема медіанасильства та зростання агресії. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа. Медіакультура особистості в сучасному інформаційному просторі.

Пререквізити – сучасна українська літературна мова; лінгвокраїнознавство, культура спілкування та етикет перекладача, стилістика і культура української мови, українська мова за професійним спрямуванням, культура професійного мовлення та спілкування, основи журналістики, нові медіа- та комунікативні технології.

Кореквізити – міжкультурна комунікація та проблеми перекладу; культура спілкування та етикет перекладача, виробнича перекладацька практика, виконання курсових та кваліфікаційної роботи.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 13 год, практичні заняття – 13 год., самостійна робота – 94 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій, проекти); наочні (ілюстрування навчального матеріалу).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, диктант, творче завдання, контроль самостійного читання, самоконтроль.

Вид семестрового контролю: заліки (8 семестр).

Навчальні ресурси:

1. Медіаграмотність. Критичне мислення у мультимедійному світі / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу ; [пер. з англ. С. Дьома ; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк]. Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2017. 319 с.
2. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: Навчальний посібник / За ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця. К. : Міленіум, 2009. 440 с.
3. Медіакультура особистості / Упор. Т. П. Крячко. За науковою редакцією В. І. Шуляра. Миколаїв : ОППО, 2016. 144 с.
4. Різун В. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різун. – Київ : Центр Вільної Преси, 2013. – 352 с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Горячок І. В.

НОВІ МЕДІА ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Шостий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна, заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати зміст поняття «комунікація», «комунікативний ефект»; умови й критерії ефективної комунікації; сутність методів і прийомів реклами та PR; технології створення комунікативних ефектів у соціальній комунікації; способи та послідовність розробки медіаплану; специфіку функцій нових медіа засобів і медіатехнологій; наслідки впливу медіа технологій на соціум; знати механізми й функціонування ринку ЗМІ; диференціацію ринку ЗМІ за типом конкуренції та територіальною ознакою; знати інформаційні технології; медіа планування; вміти визначати мету та завдання медійного проекту, критерії його ефективності та реалізації; визначати ефективність комунікаційних каналів; створювати медійний продукт для різних ЗМІ; кваліфікувати види комунікації; реалізувати лінгвістичні норми комунікативної ефективності для різних типів комунікації; визначати характеристики аудиторії та адекватність твору цільовій аудиторії; аналізувати журналістські матеріали з позиції використання комунікаційних ефектів.; мати здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; критично аналізувати й інтерпретувати інформацію, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

Зміст навчальної дисципліни: Комунікаційні технології в контексті сучасної цивілізації. Пропаганда. Моделі сучасної пропаганди. Паблік рилейшнз. Іміджеві та рекламні технології. Вибірчі технології. Кризові комунікації. Інформаційні війни. Етапи і засоби проведення психологічних операцій. Лінгвістичні засади комунікативної ефективності. Модель ефективної комунікації. Програмні засоби та мультимедійні технології. Комп'ютерні мережі. Соціальні наслідки інформатизації суспільства.

Пререквізити – сучасна українська літературна мова; українська мова за професійним спрямуванням, культура спілкування та етикет перекладача, стилістика і культура української мови, культура професійного мовлення та спілкування.

Кореквізити – медіакультура особистості, основи журналістики, комп'ютерна лінгводидактика, міжкультурна комунікація та проблеми перекладу; культура спілкування та етикет перекладача, виробнича перекладацька практика, виконання курсових та кваліфікаційної роботи.

Запланована навчальна діяльність: практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 84 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: усне опитування, письмове опитування, тестування, самоконтроль.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмове опитування, тестування, проекти, самоконтроль.

Вид семестрового контролю: залік – 6 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Джеймс Лалл. Мас-меді, комунікація, культура. Глобальний підхід. К., 2002. 264 с.
2. Концепція провадження медіаосвіти в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ispp.org.ua/news_44.htm.
3. Новітні медіа та комунікаційні технології: комплекс навчальних програм / За заг. ред. В.Е. Шеквченко. К.: Паливода А.В., 2012. 412 с.
4. Лашкіна М. Г. Нові підходи до комунікації в публічному просторі державного управління // Публічне управління: теорія та практика : зб. наук. пр. Асоціації д-рів наук з держ. упр. Х. : Вид-во «ДокНаукДержУпр». 2013. Вип. 1 (13). С. 10–183.
5. Маклюэн М. Понимание медиа: внешние расширения человека. Пер. с англ. В. Николаева. М.: Кучково поле, 2007. 464 с.
6. Почепцов Г. Г. Коммуникационные технологии. М.: Рефл-бук; К.: Ваклер, 2001. 348 с.
7. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/>
8. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1page_lib.php.

Викладач: доцент, кандидат філологічних наук Станіслава Л.Л.

ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання:

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *працювати* з доказами та аргументами в журналістиці; *працювати* з публіцистикою, її об'єктом і предметом, природою публіцистичного образу; *творити* журналістські жанри; *розуміти* сучасні інформаційні процеси, *навчити* студентів використовувати теоретичні знання на практиці.

Зміст навчальної дисципліни: Журналістика як соціальний інститут. Журналістика як галузь суспільно-політичної діяльності. Журналістика як бізнес. Журналістика як комунікація. Журналістика як творчість. Масова інформація, її головні ознаки. Спостереження як метод збирання інформації та його види. Підготовка до інтерв'ю як методу збирання інформації. Типи інтерв'ю. Правила інтерв'ю. Функції журналістики. Журналіст як суб'єкт масово-інформаційної діяльності. Жанри журналістських текстів.

Переквізити – практикум української мови, сучасна українська літературна мова,

Кореквізити – стилістика української мови, загальне редагування, історія видавничої справи

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 84 год., разом 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій; проекти); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, захист індивідуального завдання.

Вид семестрового контролю: залік – 4 семестр.

Навчальні ресурси:

1.Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості / В. Здоровега. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.

2.Карпенко В. Журналістика: Основи професійної комунікації / В. Карпенко – К.: Нора-прінт, 2002. – 348 с.

3.Михайлин І. Основи журналістики / І. Михайлин. – К.: ЦУЛ, 2002. – 284 с.

4.Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.

5.Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.

6.Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Горячок І. В.

ІСТОРІЯ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання: Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *характеризувати* основні історичні етапи та провідні осередки розвитку рукописного книгодрукування в світі і Україні; визначні пам'ятки світової і української видавничої справи – рукописні та друковані книги, що найбільше вплинули на суспільну свідомість та цивілізаційний поступ людства; *аналізувати* та *ухвалювати* основні віхи та особливості діяльності визначних редакторів, друкарів, видавців; *ставити* і *вирішувати* проблемно-тематичний репертуар книгодрукування, що найбільше був витребуваним серед читачів у різні історичні епохи; *обґрунтовувати* особливості матеріальної конструкції та змістової частини видань у ретроспективі.

Зміст навчальної дисципліни: Соціально-історичні передумови виникнення рукописання і книгодрукування в світі. Світові осередки рукописання. Вплив перших рукописних книг на суспільну свідомість. Рукописне книгодрукування в Україні. Давньоукраїнські рукописні шедеври: редакторсько-видавничий аспект. Структурування ранніх книжкових видань за змістом та художнім оформленням як елемент упорядницької праці видавців. Українські друкарські шедеври ХУ-ХУІІ століть: редакторсько-видавничий аспект. Історія видавничої справи Київського університету. Українські видавничі шедеври періоду цензурних заборон і обмежень. Видавнича справа в Україні радянської доби: організаційний, ідеологічний та творчий аспекти.

Пререквізити – практикум української мови, сучасна українська літературна мова,

Кореквізити – загальне редагування, основи журналістики.

Запланована навчальна діяльність: лекцій 18 год., практичних занять 18, самостійної роботи 86 год., разом 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням інформаційних технологій; метод проектів; метод презентацій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, мультимедійні презентації).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмові завдання, поточний письмовий контроль, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік – 4 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Тимошик М. Історія видавничої справи: Підручник. – К.: Наша культура і наука, 2003. – 496 с. (2-ге вид. – 2007).
2. 1.2. М. Тимошик. Її величність – книга / Передмова В. Скопенка. – К.: Наша культура і наука, 1999. - 308 с.
3. 1.3. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Історія українського друкарства / Упорядк., передмова і примітки М. Тимошика. - К.: Наша культура і наука, 2007. - 536 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Горячок І. В.

ЗАГАЛЬНЕ РЕДАГУВАННЯ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання:

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *аналізувати* композиційну структуру тексту; аргументовано *з'ясувати* особливості редагування різних видів видань; бути обізнаний з сучасним ринком української поліграфії; *вводити* різними способами цитати в текст; *виконувати* обов'язки творчого працівника реакції, видавництва чи видавничої структури згідно зі штатним розписом; *володіти* комп'ютерними засобами контролю правопису; *з'ясувати* особливості різних видів композиційної структури і композиційних шаблонів; *застосовувати* різні види правки і коректури; *організувати* процес редагування; *організувати* рецензування авторського оригіналу; *перевіряти* логічну будову тексту, точність і достовірність фактологічного матеріалу; *порівнювати* види редагування; правильно *оформляти* бібліографію видань.

Зміст навчальної дисципліни. Сутність редагування. Історія розвитку редагування. Методологічні засади теорії редагування. Будова оригіналу і видання. Нормативна база редагування. Помилки та їх види. Методи редагування. Редагування і видавнича діяльність на різних етапах видавничого процесу. Комп'ютеризація редагування і видавничої діяльності.

Пререквізити – практикум української мови, сучасна українська літературна мова,

Кореквізити – історія видавничої справи, основи журналістики, стилістика української мови.

Запланована навчальна діяльність лекцій – 18 год., практичних занять – 18 год., самостійної роботи – 84 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій); самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, контрольна робота

Вид семестрового контролю: залік.

Рекомендована література

7. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця, видавця. – К.: Наша культура і наука, 2005. – С. 201-362.

8. Тимошик М. Видавничий бізнес: Погляд журналіста, видавця, вченого. – К.: Наша культура і наука, 2005. – 326 с.

9. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.

10. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.

11. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Горячок І. В.

МЕТОДИКА І ПРАКТИКА ВИХОВНОЇ ТА ПОЗАУРОЧНОЇ РОБОТИ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Сьомий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна

Результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *планувати* виховну роботу; доцільно *обирати та використовувати* різноманітні форми, методи, засоби організації та згуртування учнівського колективу; *визначати* структуру, закономірності та напрями навчання і виховання;

Зміст навчальної дисципліни: Основні напрями і зміст навчально-виховного процесу. Закономірності та принципи навчання і виховання. Методи та прийоми навчання і виховання. Класний керівник у школі: специфіка його роботи, основні функції та обов'язки. Уроки у сучасній школі. Їхні типи, специфіка. Виховний захід як основна форма організації позакласної виховної роботи. Методика вивчення учнівського колективу та окремих учнів. Методика організації школи і сім'ї.

Пререквізити—педагогіка, психологія, етнопедагогіка, вікова психологія, методика навчання польської мови

Кореквізити – педагогічна практика, методика навчання української мови, методика навчання української літератури

Запланована навчальна діяльність лекцій – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 84год., разом 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням інформаційних технологій; метод проектів; метод презентацій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, мультимедійні презентації).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмові завдання, поточний письмовий контроль, контрольна робота.

Вид семестрового контролю – залік – 7 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Коберник О.М. Теорія і методика психолого-педагогічного проектування виховного процесу в школі: Навч.-метод. посібник. / О. Коберник – К.: Науковий світ, 2001. – 182 с.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – Навчальний посібник / І.М. Дичківська. – К. : Академвидат, 2004. – 351 с.
3. Практична педагогіка виховання: Посібник з теорії та методики виховання / За ред. М.Ю. Красовицького. – К.; Івано-Франківськ: Плай, 2000. – 218 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент **Горячок І.В.**

ІСТОРІЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна

Результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *розмежовувати* історичні періоди розвитку польської мови; *визначати* основні особливості наукових праць, написаних у різні періоди; *використовувати* набуті знання, уміння та навички на практиці;

Зміст навчальної дисципліни: періодизація вивчення історії мови, періодизація польського мовознавства, мова і культура, основні представники кожного періоду розвитку мови, характеристику різних структурних рівнів мови у діячій мові.

Пререквізити—історія Польщі, вступ до мовознавства, сучасна польська мова, лінгвокраїнознавство

Корективні – сучасна польська мова

Запланована навчальна діяльність лекцій – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 84 год., разом 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням інформаційних технологій; метод проектів; метод презентацій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, мультимедійні презентації).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмові завдання, поточний письмовий контроль, контрольна робота.

Вид семестрового контролю іспит – 8 семестр.

Навчальні ресурси:

1. S. Rospond, Gramatyka historyczna języka polskiego, Warszawa-Wrocław 2005;
2. B. Walczak: Zarys dziejów języka polskiego. Wrocław, 1999.
3. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
4. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_fpage_lib.php.

Викладач: кандидат теологічних наук, старший викладач Сапко І.С.

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна

Результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *аналізувати* оригінальний текст, а також методи його перекладу на польську або українську мови, аналізувати художні засоби, *розрізняти* види стилю *визначати* інтенцію і жанр тексту, а також *вміти здійснювати* переклад деяких художніх та публіцистичних творів в усній і письмовій формі, при цьому, беручи під увагу намір автора твору і очікування слухача або читача.

Зміст навчальної дисципліни Переклад як інтеракція, аналіз дискурсу, критика перекладу, неперекладальність, текст «свій» і «чужий», теоретичні та практичні питання галузевого перекладу; текст і дискурс; стилістична інтерпретація тексту; переклад як інтерпретація; чому переклад – це не копія?; критика перекладу; неперекладальність і перекладальність тексту.

Пререквізити–історія Польщі, вступ до мовознавства, розмовний практикум, лінгвокраїнознавство

Кореквізити –.сучасна польська мова

Запланована навчальна діяльність лекцій – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 84 год., разом 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням інформаційних технологій; метод проектів; метод презентацій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, мультимедійні презентації).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмові завдання, поточний письмовий контроль, контрольна робота.

Видсеместрового контролю іспит– 8 семестр.

Навчальні ресурси:

1. U. Dąbska-Prokop, *Stylistyka i przekłady: Conrad, Orwell, Beckett*, Kraków-Kielce 2007
2. O. Wojtasiewicz, *Wstęp do teorii tłumaczenia*, Warszawa 2005.
3. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
4. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_fpage_lib.php.

Викладач: кандидат теологічних наук, старший викладач **Сашко І. С.**

ПРАКТИКУМ З ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Другий
Мова викладання	Українська
Семестр	Восьмий
Кредити ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	денна, заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: розуміти сутність понять «лігво дидактика», «мовний аналіз», «лінгвістичний аналіз», «мовний розбір»; усвідомлювати вагомість мовних аналізів у виробленні в учнів / студентів лінгвістичних навичок; уміло застосовувати норми сучасної української літературної мови у практиці мовленнєвої діяльності; оперувати основними методами та прийомами мовних розборів (фонетичного, орфографічного, орфоепічного, лексичного, фразеологічного, етимологічного, морфологічного, синтаксичного, пунктуаційного), що є невід'ємною узагальнювальною вправою в усіх підручниках і покликана актуалізувати знання з будь-якої теми, узагальнити вміння і навички учнів (під час проходження практики), що сприятиме кращій підготовці до різних форм контролю, зокрема й ЗНО; використовувати різні форми мовного аналізу у практичній діяльності; дотримуватися норм культури усного і писемного мовлення; вміти пов'язувати теоретичні знання і практичні навички; забезпечувати постійне повторення вивченого у процесі самостійної роботи.

Зміст навчальної дисципліни. Поняття лінгводидактики. Зв'язок теорії з практикою, що забезпечує постійне повторення вивченого. Особливості фонетичного, орфоепічного, орфографічного, лексикологічного, етимологічного, морфемного, словотвірного, морфологічного та синтаксичного аналізів мовних явищ. Місце мовних розборів у шкільних та вишівських підручниках.

Пререквізити – практичний курс української мови, сучасна українська літературна мова; українська мова за професійним спрямуванням, стилістика і культура української мови, культура професійного мовлення та спілкування.

Кореквізити – сучасна українська літературна мова, кваліфікаційний іспит, виконання курсових та кваліфікаційної роботи.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 13 год., практичних занять – 13 год., самостійної роботи – 94 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) викладання: лабораторні заняття (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації, тренінгів), самостійна робота (індивідуальні завдання; написання повідомлень).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, повідомлення (індивідуальна робота), контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Лінгвістичний аналіз : практикум; навчальний збірник / за ред. Г.Р. Передрій. – К.: Академія, 2005. – 256 с.
2. Мельничайко В. Українська мова. Види мовного розбору : довідник / В. Мельничайко. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. – 144 с.
3. Торчинська Н. М. Практикум із лінгвістичного аналізу. Вправи та завдання / Н. М. Торчинська. – Хмельницький : РВЦ, 2013. – 56 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=Г.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент **Торчинська Н. М.**

ПРАКТИЧНА РИТОРИКА. ЕРИСТИКА

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *знати* переваги вмілого використання слова; *аргументувати, добирати* вдалі приклади на підтвердження своїх аргументів; *володіти* психологічними аспектами переконання; *будувати* ефективні публічні виступи, *знати* особливості суспільного спілкування; комунікативно виправдано *користуватися* мовними засобами, зокрема риторичними фігурами, у різних формах мовлення, мати належний рівень мовленнєвої компетенції.

Зміст навчальної дисципліни. Риторика як теоретична та практична наука ефективного мовлення. Риторичні стилі, фігури та правила їх використання з метою досягнення запланованих ефектів виступу. Комунікаційні ситуації. Психологічні аспекти переконань. Поняття тексту та дискурсу. Еристика – мистецтво дискутування. Форми і типи аргументації. Мистецтво слова. Публічні виступи.

Пререквізити – сучасна польська літературна мова, польська література, методика навчання польської мови, педагогіка, психологія.

Кореквізити – виконання кваліфікаційної роботи.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., лабораторні заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); лабораторні заняття (з використанням методів інтерактивних технологій, кейс-технологій, тренінгів, майстер-класів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування; тестування; захист результатів лабораторних робіт; презентація результатів виконання індивідуальних завдань; поточний письмовий контроль; контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік – 2 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Kwintylian, Kształcenie mówcy, tł. M. Brożek, Wrocław 1951. [ks. I, II, X]
2. Schopenhauer A., Erystyka, czyli sztuka prowadzenia sporów, tł. B. i Ł. Konarscy, Kraków 1976. II. Opracowania (wybór, prace najważniejsze): Barthes R., Analiza retoryczna, przeł. K. Falicka, „Pamiętnik Literacki” 1977, z. 2, s. 251–256.
3. Antas J., O kłamstwie i kłamaniu, Kraków 1999.
4. Buttler D., H. Kurkowska, H. Satkiewicz, Kultura języka polskiego, Warszawa 1971.
5. Cialdini R., Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka, przekł. B. Wojciszke, Gdańsk 1999. Dziennikarstwo i świat mediów, pod red. Z. Baurera i E. Chudzińskiego, wyd. zmien. I rozsz., Kraków 2000.
6. Filip G., Mistrzowie gry na argumenty. Kałużyński, Treugutt, Bieńkowski, Rzeszów 2013.
7. Galasiński D., Chwalenie się jako perswazyjny akt mowy, Kraków 1992.
8. Karwat M., Sztuka manipulacji politycznej, Toruń 1999.
9. Kurcz I., Psychologia języka i komunikacji, Warszawa 2000.
10. Lichański J. Z., Retoryka. Od renesansu do współczesności: tradycja i innowacja, Warszawa 2000.
11. Lichański J.Z., Retoryka. Od średniowiecza do baroku. Teoria i praktyka, Warszawa 1992.

Викладач: викладач Ранюк О. П.

ПРАВОПИСНИЙ ПРАКТИКУМ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Третій/четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *знати* орфографічні, пунктуаційні правила української мови, *володіти* теоретичним матеріалом з орфографії та пунктуації і вміти практично застосовувати їх на письмі; *виробляти* навички самостійних спостережень над різними типами орфограм і пунктограм, *характеризувати* різні типи помилок, *аналізувати* їх з погляду правил правопису; *виконувати* орфографічно-пунктуаційний аналіз текстів; *користуватися* орфографічним і тлумачним словниками, мати практичні навички аналізу текстів з помилками, *впроваджувати* правописні норми мови у всі сфери життя суспільства; *формувати* національно свідому мовну особистість, яка володіє бездоганною грамотністю на сіх мовних рівнях.

Зміст навчальної дисципліни. Принципи українського правопису. Загальні питання правопису. Фонетика, графіка, морфеміка, орфографія і пунктуація як основні підсистеми українського правопису. Фонетика і правописні норми. Правопис складних слів, власних назв та слів іншомовного походження. Морфологія і правопис іменних частин мови: іменники, прикметники, займенники, числівники. Правопис дієслівних форм. Правопис прислівників. Правопис службових частин мови: прийменники, сполучники, частки. Принципи пунктуації української мови. Розділові знаки у простому ускладненому реченні: однорідні члени речення, відокремленні члени речення. Розділові знаки в реченнях з відокремленими членами та вставними й вставленими конструкціями. Розділові знаки у складносурядному та складнопідрядному реченнях. Розділові знаки у складному безсполучниковому реченні. Розділові знаки в складному багатокomпонентному реченні. Прямая мова і діалог: розділові знаки.

Пререквізити – базові знання з української мови, одержані за час навчання в загальноосвітній школі.

Кореквізити – сучасна українська літературна мова: морфеміка, словотвір, морфологія, синтаксис; стилістика української мови; культура мови; написання курсових та дипломних робіт.

Запланована навчальна діяльність: практичні заняття – 34/36 год., самостійна робота – 86/84 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: практичні заняття (з використанням методів інтерактивних технологій, тренінгів, майстер-класів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування; тематичні повідомлення, тестування; робота над різними видами вправ, диктанти, словникові диктанти, творчі роботи, презентація результатів виконання індивідуальних завдань; контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік – 3 або 4 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Український правопис 2019 року. Режим доступу <https://2019.pravopys.net/>
2. Фурдуй М. І. Українська мова : практикум : навчальний посібник. К.: Либідь 2011 р. 416 с.
3. Шульжук Н. В. Практикум з правопису української мови : навч.-метод. посіб. для студ. філол. спеціальностей ВНЗ. Рівне – Острог : Вид-во Нац. ун-ту “Острозька академія”, 2013. 396 с
4. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови. К.: Освіта, 2012. 270 с. Режим доступу: <https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf>
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу . Практичний курс української мови. <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=644>
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/EL_LIBRARY/vidavn/metod/mtd2016_1e/41%D0%B516/index.pdf

Викладач: старший викладач Терещенко Л. В.

УКРАЇНЬСЬКА ЛЕКСИКОГРАФІЯ / УКРАЇНЬСЬКЕ СЛОВНИКАРСТВО

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Третій/четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *знати* теоретичні засади укладання словників різних типів, імена видатних лексикографів та їх внесок у розвиток словникарської справи в Україні; історію української лексикографії від минулого до сучасності, типи словників їх організацію та призначення; *виробляти* навички самостійних спостережень над різними типами структур у виданнях лексикографічного типу; *аналізувати* наукові праці з лексикографії, *характеризувати* різні типи словників; *виконувати* лексикографічний аналіз пам'яток; *користуватися* словниками різних типів: енциклопедичними та лінгвістичними; *впроваджувати* інтерактивні технології пошуку словників, користуватися електронними версіями словникових фондів України, мати практичні навички роботи з текстовими корпусами, *проектувати* авторські словники з тлумаченням, маркуванням, частотністю вживання різних лексичних одиниць ідіостилю окремих письменників; *формувати* національно свідому мовну особистість, яка володіє вміннями й навичками лексикографічних описів, інтерактивних технологій, розвиває комунікативні уміння і компетенції.

Зміст навчальної дисципліни. Лексикографія як наука про складання словників.. Прикладний характер словникарства. Місце й статус лексикографії серед лінгвістичних дисциплін. Історія лексикографії та видатні лексикографи. Структура лексикографії. Словник як лінгвістичний об'єкт. Типи й організація словників. Критерії класифікації словників. Словники енциклопедичні й лінгвістичні. Типи лінгвістичних словників. Словникова стаття. Інтерактивні словники. Корпусна лінгвістика та лексикографія. Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК) як базова основа для словникарства нового покоління.

Пререквізити – сучасна українська літературна мова: фонетика, орфографія, лексикологія, фразеологія.

Кореквізити – сучасна українська літературна мова: морфеміка, словотвір, морфологія, синтаксис; стилістика української мови; культура мови; написання курсових та дипломних робіт.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17/18 год., практичні заняття – 17/18 год., самостійна робота – 86/84 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням методів інтерактивних технологій, тренінгів, майстер-класів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування; тематичні повідомлення, тестування; робота зі словниковими статтями, презентація результатів виконання індивідуальних завдань; контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік – 3 або 4 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Демська, Оріся. Вступ до лексикографії. К.: видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 206 с.
2. Дубічинський В. В. Українська лексикографія: історія, сучасність та комп'ютерні технології: Навч. посібник / Національний технічний ун-т Харківський політехнічний ін-т. Харків : НТУ ХПІ, 2004. 164 с.
3. Український мовно-інформаційний фонд НАН України. <http://lcorp.ulif.org.ua/LSlist/>
4. Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК) / М. Шведова, Р. фон Вальденфельс, С. Яригін, М. Крук, А. Рисін, В. Старко, М. Возняк. – Київ, Осло, Єна, 2017-2019. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: uacorpus.org.

Викладач: старший викладач Терещенко Л. В.

ПОЛЬСЬКА МОВА

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Польська
Семестр	3
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання,	денна

для яких викладається дисципліна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен засвоїти програмовий мовний матеріал як засіб оформлення або розуміння висловлювань у процесі спілкування на рівні, визначеному Рекомендаціями Ради Європи. Для цього студентам необхідно *зрозуміти і засвоїти* комунікативні функції засобів спілкування для їх коректного вживання у відповідних мовленнєвих ситуаціях, *уміти* самостійно добирати саме ті мовні і мовленнєві засоби, які є оптимальними для реалізації комунікативного наміру та адекватними в соціально-функціональному плані у сфері спілкування. Зокрема: *читати та розуміти* прочитаний текст: правильно *вимовляти* звуки як ізольовано, так і в мовленнєвому потоці, *дотримуватися* вимови, темпу та мелодики звучання, близьких до вимови та темпу носіїв мови; *розуміти* прочитаний текст; *сприймати* тексти на слух, розуміти монологічне та діалогічне мовлення викладача, інших студентів і носіїв мови (аудіо- чи відеозапис) за тематикою курсу; *оволодіти* лексичним матеріалом і використовувати його у розмові, враховуючи фонетичні і граматичні особливості польської мови; *вміти передавати* інформацію, переказати текст, *вести* діалог, телефонну розмову та брати участь у мінідискусіях; сформовані навички правопису та у написанні письмових робіт відповідно до запропонованої мовної ситуації; *вміти написати* листа, е-майл, листівку, заяву, привітати зі святом, написати оголошення.

Зміст навчальної дисципліни: Лексика польської мови. Граматика польської мови. Спілкування польською мовою. Метою курсу є оволодіння мовними навичками, які дають можливість спілкуватися польською мовою у ситуаціях повсякденного життя, знайти потрібну інформацію на задану тему, а також ознайомлення студентів з національними реаліями, традиціями, звичаями, особливостями культури та історії польського народу. Протягом практичних занять студенти матимуть змогу працювати з текстами підручників польської мови, аудіо- та відеоматеріалами (оригінальними або підготовленими спеціально для курсів), а також з польською періодикою. Кінцевою метою програми є розвиток здібностей та здатності студентів користуватися іноземною мовою для досягнення комунікативних цілей у професійній діяльності.

Переквізити – базові знання з української мови.

Кореквізити – будь-які дисципліни з полоністики

Запланована навчальна діяльність лекції 18 год., практичні заняття 36 год, самостійної роботи 66 год.; разом 120 год.

Форми (методи) навчання: лекційні заняття, практичні заняття (з використанням методів інтерактивних технологій, тренінгів, майстер-класів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування; тематичні повідомлення, тестування; робота над різними видами вправ, диктанти, словникові диктанти, творчі роботи, презентація результатів виконання індивідуальних завдань; контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік 4 семестр, іспит – 5 семестр

Навчальні ресурси:

1. Malolepsza M., Aneta Szymkiewicz A. Hurra! Po polsku 1. Podrecznik studenta, Prolog, Krakow 2006.
2. Malolepsza M., Aneta Szymkiewicz A. Hurra! Po polsku 1. Zeszyt cwiczen, Prolog, Krakow 2006.
3. A. Burkat, A. Jasinska, Hura po polsku 2. Podrecznik studenta. Prolog, 2010.
4. A. Burkat, A. Jasinska, Hura po polsku 2. Zeszyt cwiczen. Prolog, 2010.
5. Яковенко С.М. Довідник з правопису та практичної граматики польської мови. Навчальний посібник. - К.: НаУКМА, 2006.

Викладач: старший викладач Серкова Ю.І.